

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó minden közlemény a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendő (O-vár, Bástyá-utca 9. sz.)	A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt. körü tagsági díj 1 frt, mely Gebhardt Öme pénztárnoknak küldendő Kolozsvárt. („Hója“ szőlő.) A tagsági díj fizetési kötelezettség 5 évig tart. (Alapszabály 4. §.)	Egyleti tagok, a 2 frt rendes, illetőleg 1 frt körü tagsági díjért ugy az „Erdélyi Gazdá“-t, mint a „Méhészeti Közlöny“-t díjtalanul kapják.
---	---	--

IV-ik évfolyam.

1889. deczember 1.

23. szám.

Az állandó árucarnok.

II.

Bizonyára minden méhész helyeslésével találkozik a Budapesten tartott értekezletnek ama megállapodása, hogy a méhészeti terményekre nézve szállítási kedvezményt kér a minisztertől, a belföldi forgalomra. De ugyanezen alkalommal a méh lakok szállítási díja lejobb szállításának kérdése is tárgyalandó lett volna, minthogy, daczára a 22,687—888. sz. miniszteri rendelettel adott kedvezménynek: a méh lakok szállítási költsége még ma is oly magas, hogy a távolabbi helyekre szállításnál (a belföldön), akárhányszor, a vasuti viteldij, a kaptár értékét jóval felülhalaladja s így, a méhészek ugyszólva kénytelenek a közelebbi helyekről fedezni ebbeli szükségletöket, ugy, a mint lehet, vagy pedig le kell hogy mondjanak a czélszerűnek bizonyult kaptáokról, ha anyagilag nincsenek atban a helyzetben, hogy a nagy szállítási költség miatt kétszeres, sőt néha még magasabb árban is beszereztessék.

Igenfontos kérdés továbbá, hogy a központon létesítendő árucarnok minő szerves összeköttetésben álljon az országban létező méhész-egyletekkel?

Hogy a központi árucarnok megfelelhessen czéljának: szükséges, hogy a méhész-egyletek ne csak erkölcsi támaszpontjai legyenek, hanem egyszersmint, tényleges közreműködésök által kell, hogy biztosítsák és állandósítsák a beszerzési forrásokat, hogy az intézménynek oly szilárd alapot teremtsenek, mely minden körülmények között kiállja a versenyt s keresetté váljék ne csak benn, hanem (és legfőképp) a külföld előtt is.

A mi a czélra vezető módozatokat illeti: azt hisszük, hogy a kivitelben igen nehéz s tán legyözhetetlen akadályokba ütközne, hogy az egyesületek szállítsák az árucarnokba a méhészeti terményeket, mint a hogy az értekezlet megállapodott. Az egyesületeknek eme expeditori ténykedése nemcsak a kettős szállítási költségek miatt, hanem az adminisztráció nehézsége és lassúsága miatt is, a kínálási kedvet rendkívül csökkentené. De hát nem is szük-

séges, hogy magok az egyletek végezzék az expeditio nehéz teendőit. Az egyletek az ajánlási és ellenőrzési teendőkkel teljesen eleget tettek, üzleti szempontból, hivatásuknak. Szerezzenek be az egyletek mintákat a termelőktől, lepecsételt, kettős példányokban. Az egyik példányt az egylet megvizsgálja, megbirálja, osztályozza s a központba beküldi ajánlatát, a minta másodlatának melléklésével. A központ értesíti az ajánlattevő egyletet a kínált áru elfogadásáról s felhívja a termelőt, hogy bizonyos idő alatt bocsássa rendelkezésre a megfelelő mennyiséget. Ez eljárásban niucs semmi nehézség, mi a kínálási kedvet csökkentené. Másfelől meg van a biztosíték, hogy a küldemény olyan lesz, milyen a bemutatott minta volt. Nagyobb biztonság okából, gondoskodni kell üzleti szabályról is, mely az egyletek hozzájárulásával volna létesítendő. Ezekbe belefoglalandó, hogy az a termelő, ki küldeményében eltért a mintától, vagy épen hamisított árut szállított: kizáratik a központi árucarnokból, miről az egyletek hivatalosan értesítettnek. E szigoru intézkedés méltán sujtaná azokat, kik az üzlet szilárdságát hamis vagy hamisított áruval igyekeznek megingatni; de másfelől, elegendő volna arra, hogy visszarettentsen mindenkit a kísértől. Mindezek mellett, a megalkotandó szabályokban fenntartandó a jog, a központi igazgatóság részére, hogy minden gyanus árut, a vegyvizsgálati állomás segélyével, vizsgálat alá vegyen s így, ha az egyletek — melyek rendszeren ösmerik a termelőket, a mellett a vizsgálatra alkalmas szakértőkkel is rendelkeznek — netalán tévednének is, midőn ajánlataikat megteszik: e tévedés ritkán eshetik az üzlet rovására, mert a központi szakemberek által, minden esetben, még idején korrigálható.

Némi kifogásunk van e kérdésre vonatkozó megállapodás ama része ellen, hogy az ország egyes vidékein, a hol „méhész-egylet nincs“, a kormány által alkalmazott méhészeti közegek (vándortanítók) lépjenek érintkezésbe a termelőkkal.

Ha tekintjük, hogy ma már csaknem valamennyi méhész-egylet állami segély nélkül, társadalmi uton tartja

fönn magát; ha tekintjük, hogy eme egyesületek (majdnem valamennyi) anyagi gondokkal küzdenek, míg másfelől lelkesedéssel és fárasztó munkával törekednek a cél felé; ha tehintjük, hogy eme egyesületek mily csekély igényekkel fordulnak a méhészközönséghez, hogy az egyesített fillérekkel egy fontos cél megvalósítását eszközölhessék; ha tekintjük, hogy a méhész-egyesületek kiadásai a központi árucarnok létesítése után szaporodni fognak, míg másfelől éppen a méhész-közönségnek, tetemes anyagi előnyöket biztosítanak, szükséges tehát, hogy a bevételek is abban az arányban szaporodjanak: — már magában ezek az indokok elég nyomatékossá arra, hogy minden körülmények között, az egyesületeknek tartassék fönn az ajánlási jog, mert Magyarország bármely vidékén is lakják valaki: módjában áll akármelyik egyesület kebelébe belépni. De mindeme nyomos érveken kívül, nem alaptalan abbéli aggályunk sem, hogy az egyesületek és vándortanítók paralell működése, a létesítendő intézmény céljának hátrányára lehet. Részünkről tehát czélszerűbbnek tartanók, ha a vándortanítók, az egyesületekkel egyetértve működnének a közös célra, t. i. a tanítók, tehetségök szerint hassanak a termelés fokozása és tökéletesítésére, közvetítsék a minták beküldését, tegyék meg ajánlataikat az egyesületeknek stb.

Nem értünk egyet a megállapodás ama részét illetőleg sem, hogy a méztermény akként, a mint a termelő felküldte, annak nevével is ellátva hozzassék forgalomba. Ez az eljárás jó ott, a hol az üzlet kicsinybeni eladásra van berendezve. A központi árucarnok nem a kicsinybeni eladásra törekszik. Nagyban árulás, különösen a külföldi piac meghódítására kell, hogy törekedjék. Különben lehetetlen megélnie. Mert az üzleti kiadások aránytalansága tulságosan terhelné a termelőket. De a belföldi fogyasztás immár nem is felel meg a termelés mennyiségének. Ha nagyon eladásra törekszünk: lehetetlen pártolni azt az eszmét, hogy minden termelő állítsa ki a maga árúját külön. Ez esetben egy kereskedelmi mozai-kifélt állítunk össze, mely „muzeumnak” jó lesz, de nagykereskedésnek nem. Ha az a nagykereskedő, ki a megrendelt és kézhezvett egyik szállítmány után megrendeli a másodikat is, ugyanazon minőségből, de mert ez kifogyott, másikat kap, vagy értesítetik, hogy olyan nincs több: más piac felé fordul, hol állandólag ellátják egy minőségű termékkel. Nő, igaz, vannak egyes vidékek, melyek rendkívül finom mézet szolgáltatnak. Kétségtelenül büszke lehet arra a termelő. De a nagyban kereskedés érdeke azt követeli, hogy az a termelő, bármi büszke is kitűnő mézére, az üzlet céljai okán, mondjon le arról, hogy az ő méze külön árusíttassék. A hasonló minőségű mézek és viasz egyesítendő s ily állapotban hozandó forgalomba. Csak így lehet elérni, hogy évről-évre kapható legyen ugyanazon minőségű méz, nagy mennyiségben. Hasonló ez a gazdaság a pinczegazdasághoz. Ha a borkereskedő, ki a világ piacára akar kilépni, borait külön edényekben és akképen hozza forgalomba, a mint a termelőtől beszerezte: bizonyára nem

számíthat nagy forgalomra. A helyes pinczegazdaság is megköveteli, hogy a hasonló minőségű borok egyesíttessenek. A központi árucarnok se létesülhet másképen, ha kizárólag az üzleti érdekeket akarjuk szem előtt tartani. Már pedig, ha forgalmat, ha állandó és biztos piacot akarunk teremteni, ha emelni akarjuk a keresletet s így fokozni a méhészeti termények értékét: ezt csak meggondolt és egészséges üzleti műveletek által érhetjük el.

Az idegen méhek jellemzőbb válfajainak rövid ismertetése.

Dr. Gerstekker állítása szerint 2000-en felül tehető a — földgömbön létező — méhek válfaja.

Ezek közül jellemzőbb: 1. A német méh (*apis melifica Germanica*.) Színe sötétbarna, néha szürkés. Kevés hajlamot mutat a rajzásra. Kiváló jó mézelő években is csak 2 rajat bocsát. Kevésbé jó idényekben, vagy helyeken, alig ad rajt. Ennek egyik válfaja:

2. A mezei méh, mely csak rajzási hajlamában tér el az előbbitől. A linneburgi pusztán, Hanoverben, Braunschweig, Thüringen, általában egész Észak-Németországban tenyésztik. Korai rajokat ad. Grawenhorst hozta e méhet először forgalomba. Birálata a következő; Helyesen kezelve, a mezei méh nagyértékű, különösen oly kezdő méhésznek, ki rövid idő alatt, nagyobb számú méhcsaládot akarszaporítani, aránylag kevés befektetés mellett. Továbbá olyanoknak, kik már berendezett méhteleppel bírnak s abban nagyobb rajzási kedvet szándékoznak önteni. A mezei méh még az utóhordás tartama alatt is folyton fiasít és rajzik. Oly helyeken, hol kevés ideig tart az utóhordás s késői rajokat bocsájtott a mezei méh, a méhész hénytelen téli szükségletüket beszerezni.

E költséges és fárasztó munka kikerülése végett, ily helyeken e válfajt csak keresztezésre ajánlja. A keresztezés könnyen elérhető, mivel előszeretettel fiasít a mezei méh herét, melyek a honos méhek királynéját, a mig a hordás tart, könnyen megtermékenyítik. A keresztezés folytán származott méhnek csak néha adnak másod rajt, mely közepes években is képes lesz téli szükségletét begyűjteni.

3. A krajnai méh (*apis milifica carnica*). Szintén a német méh egyik válfaja. Erősebb testalkattal és élénkebb színezettel bír. Az anyák karsu, nyulánk növésűek és rendkívül petéző hajlammal bírnak, ez okból, a krajnai méh, mint kitűnő tenyész-méh ösmeretes. A dolgozó méhek világos szőrözötűek és potrohjukon fehéres gyűrűk láthatók. Szorgalmuk és szelidségük által mások felett kitűnnek. Heréi meglehetősen nagyok. Hazája e valódi hegyi méhnek Krajna, honnan évenként több ezer család lesz szétküldve. Felgentrei M. a krajnai méhek tiszta tenyésztését tulságos rajzási kedvök miatt nem tartja czélszerűnek; megjegyzi azonban, hogy ennek korcsai a várakozásnak minden tekintetben megfelelnek.

4. Az olasz méh (*apis melifica ligustica*). Hazája az Alpes hegység általában, Olasz-Schweicz és Olaszország északi része, 1000—1200 méternyire a tenger színe felett lévő magasságokon is a legjobban tenyészik. Az eddig ismertetett válfajoktól abban különbözik, hogy potroh-gyűrük színe vörösses, narancscsárga vagy sárga. A világos, vagy a sötétebb szín, a faj tisztaságától függ. A here világos-sárga potroh-gyűrűje által különbözik a miénktől. A legszebb színezéssel a királyné bir. Az újabb méhészet, helyesebben a mai méhészet története összefüggésben van e válfajjal, a mennyiben 1853-ik évben Dr. Dzierzon János lelkész, az olasz méh tanulmányozása alapján fejtett, illetőleg állapított meg sok oly sarkalatos igazságot, melyek ma már minden értelmes mébész közhasznú tulajdonai. Ő bizonyította be, hogy minden rendes méhcsaládban levő peték a királynétől származnak; hogy a herék, melyeket tévesen, addig költő-méheknek tartottak: a himek; hogy a munkás méhek fejletlen nőstények, melyek esetleg petézni is képesek, pl. az anyátlan családokban, de petéikből csak herék származnak, mivel megtermékenyítve nem lettek. Továbbá, hogy minden megtermékenyített petéből munkás-méhek, illetve nőneműek származnak. Minden munkás-sejtbe tett, termékenyített petéből a méhek királynét képesek nevelni, és hogy minden királyné csak egyszer termékenyül meg. Mindhárom nemnél — legyen szabad így nevezni — a fejlődési időt, a mig a petéből kifejlett méh lesz, ő állapította meg legelőször.

Visszatérve az olasz méhre, megjegyzem, hogy nézetem szerint ezzel a legkönnyebben és biztosan meg lehet határozni, hogy különböző időkben, helyesebben, hogy a mézelés tartama alatt meddig s hogy tavasszal vagy ősszel meddig él egy méh? Nemkülönben a röpkört. Az olasz méh az eddig ösmertettek között a legszelidebb s már ezen tulajdonságáért is ajánlható kezdőknek. Több előnyei is vannak a miénkkel szemben. Különösen: a rablók ellen sokkal bátrabban védi magát, sokkal gyorsabb és szorgalmasabb bármely fajnál. Végre pedig, bármily különösnek is tetszedjék, tény, hogy a hideg iránt nem oly érzékeny, mint pl. a mi méhünk; mert korábban indul munkára s később tér vissza, helyesebben mondva, már 6°R. kirepül, mig a mi méhünk csak 8—9°-nál tesz kirepülést.

5. A ciprusi méh, déli Franciaország, Morvaországban és Szicília szigetén, déli Olaszország s különösen Ciprus szigetén fordul elő. Cseh- és Morvaországban ezelőtt mintegy 12 évvel Gr. Colovrát által hozatott be. Nagyság és alak tekintetében az olasz méhez hasonlít, csakhogy sokkal szebb színezetű. Vitzgáll 1884 évben hozatott egy ciprusi méhcsaládot s úgy tapasztalta, hogy feltűnő szorgalommal gyűjti a mézet, könnyen telet, nincs is tulságos rajzási kedve, de kezelése nagyobb ügyességet kíván. Nagyon ingerlékeny és tulságos szurási hajlama van. A krajnai méhvel korcsosítva, sokkal szelidebb s ép oly szorgalmas és szép válfajt nyerünk, mint az olasz méh.

6. A kaukazusi méh, Európába Bütleroff orosz csári tanácsos által hozatott be az 1881. évben, Prágában tartott

német-osztrák vándorgyűlés alkalmával. Ezen méhről eddig csak annyi ismeretes, hogy fulánkjakat csak nagyon ritkán, mondhatni sohasem használják s ezen szelidségökért „Hölgy méh“-nek nevezik. Sokkal szebb az olasz méhnél, de szorgalom tekintetében olasz testvére által nagyon is tulszárnyaltatik.

7. Az egyiptomi méh (*apis melifica fasciata*). A mi méheinknél egy harmaddal kisebb s ezért külön válfajnak is tartatott. Építménye is és gyűjtési képessége is, az ismertettekkel a versenyt kiállani nem volna képes. Tulajdonképpen hazája Egyiptom, Syria, Arábia és China. 1884-ben a berlini honosító társaság által Németországba hoztatott s Lnhmansoffel gondjaira lett bízva, ki oda nyilatkozott, hogy az egyiptomi méh a mézelő méh egyik válfaja, de tenyésztése nem fizeti ki magát.

Ázsiában előforduló méhfajok: A kelet számtalan méhfajjal bir. Ceylon szigetén Benton Ferencz amerikai utazó 4 válfajta talált, melyek nagyság, szín és gyűjtési képeesség tekintetében egymástól lényegesen különböznek. 1. Bumbera, 2. *apis dorsata*, 3. *apis florea*, 4. *apis indica*. Miután a Bumbera az újabb ismert adatok szerint nem más, mint a nagy kelet indiai méh, ismertetését mellőzöm.

A „Gleanings“ című folyóiratban Bunkert A. Birmából a következőket közli: „Nálunk az *apis dorsata* két fajta ismeretes, melyek első megtekintésre is különböznek egymástól. Az egyik sárga és fészket a legmagasabb fák felső ágaira vagy sziklatetőkre építi. A másik faj majdnem fekete és szőrös Fészket bokrok, cserjék, vagy törpe fákra építi, közel a föld színéhez. Építményök azonban egyforma, a mennyiben mindkét faj csak egy lépet épít. Az előbbinek nagyobb szurási hajlama van, mint az utóbbinak. A bennszülöttek mindkét fajt jól ismerik. A feketéhez világos nappal is minden arcvéd és füst nélkül közelednek és építményéből tetszés szerinti részt minden veszély nélkül elvehetnek, a sárga a legszivósabban védelmezi magát s a megtámadót hihetetlen tavolságig üldözi. A bennszülöttek úgy menekülnek, hogy futásuk közben ágakat tördenek s a közeli folyóba ugorva, alámerüléskor az ágakat elbocsátják. Mértföldnyi táóolságra egész raj üldözi az ágakat s a bennszülött a másik parton nedves földdel keni be a szurások helyét. Legkönnyebben füstölő szerekkel lehet a sárga fajt megközelíteni. Nézetem szerint gondos kezelés mellett oly szelidekké válnának, mint a mézelő méh bármely válfaja. Mindkét faj esős időszak közeledtével elhagyja tartózkodási helyét s csak február elején tér vissza, midőn elhagyott fészket ismét felkeresi.

Különösön a sárga faj az, mely az egyszer választott fát évről-évre felkeresi, miért is az ily fák adás-vevés tárgyát képezik a bennszülöttek közt. Az ok, melyért a vidéket elhagyják, kétségtelenül az időváltozásban rejlik s azon körülményben, hogy fészkek, illetve az általok épített egy lép, magas fa ágáról, minden védelem nélkül szabadon függ alá, az idő viszontagságának teljesen kitéve. Erős passát-szelek és a heves zápor kétségtelenül összerombolná.

Visszatérésök alkalmával gyakran a földre telepednek s néha egy hétig is ott maradnak. A legingerlékenyebbek e pihenési időszak alatt. A bennszülöttek ilyenkor a legnagyobb óvatossággal kerülük ki. Ha nálunk sziklabasadékok volnának — írja Bunker — hiszem, hogy az egész éven át itt maradnának, mert ugy hallottam, hogy Ceylon szigetén és Észak-Indiában az egész éven át tartózkodnak.

Padung-Karren tartományban, Toungu várostól — hol jelenleg Bunker A. lakik — 80 mérföldnyire északkeletre, némileg ezen fajok, valamint az apis indica is meglett szelidítve. A szelidítés abból áll, hogy a padungok egy dombtetőn gödröt ásnek, abba rézsut egy czövetket vernek s kupalakulag ágakkal befedik, hogy a szél ellen a család védve legyen. Az apis dorsata évről-évre régi fészket felkeresi s így a bennszülöttek évről-évre szüretelnek, úgy szólva minden fáradság nélkül. A lép lemetszésekor némi kezdést hagynak a visszatérő családnak.

Az apis dorsata valószínűleg csak azért épít egy lépét, mert csak annyi helyet talál. Rendkívül nagy ág kellene, a melyen két lép egymás mellett elférne. A méz az építmény felső részében van elhelyezve (ugy látszik, még ezek sem hodolnak a Neiszer-rendszernek) s a legvastagabb része 75—150 mm. A czellák 37 mm. mélyek s 3 czella esik 25 mm.-re. A válaszfalak annyira vékonyak, hogy majd átlátszóak.

Mindazok után, a mit az apis dorsatáról hallottam, hiszem, hogy könnyen megszilidíthető — írja Bunker — különösen a fekete faj. Csak tanulmányozni kellene alaposan e méhek sajátságát. Az tény, hogy oly vidékekről, melyek sziklahasadékokkal birnak, az esős időszakban sem távoznak, mi eléggé bizonyítja, hogy ezek nem vándor méhek, mint a hogy némelyek hiszik, hanem kényszerülve vannak, védelmi hely hiánya miatt, az esős időszak tartama alatt vidéküknei elhagyni.

Nyolcz nappal később — írja Bunker — végre valahára sikerült rendkívül nagy fáradsággal egy apis dorsata rajat fogni, $\frac{2}{10}$ hektoliternyi méhvel. Figyelő kaptáromba már be is van téve. Azon fán, melyről rajam levettem, még 13 más raj épít. Az ágat, melyen rajom építménye van, fűrészszel levágtam s jelenleg kaptárom felső zárdeszkáját képezi. A lép 35 × 40 cm területen tele van fiasítással, de sem himport, sem mézet a czellákba nem látok. Figyelő kaptárom 6 láb hosszú, 3' magas és 3' széles. Ifju és öreg méhek vannak a kaptárban. S ugy tapasztalom, hogy ezek sem szurnak jobban, mint az apis indica. Fulánkjuk természetesen sokkal nagyobb, mint a közönséges mézelő méheké. Korán reggel méheim kirepültek s megzemlélték uj lakokat minden oldalról. Végre — írja az említett lapnak — hogy 2 napi tartózkodás után méhei a kaptárt ott hagyták. Nézete szerint azon okból, mivel szállítás közben a lépen egy horpadás történt s ez által egy negyed kilónyi fiasítás

megsemmisült, melyek erjedése kiálthatlan szagot árasztott. E kellemetlen szag volt bizonyára méheim előzője. Ugyan abban sem voltam biztos, hogy a királyné a kasban volt-e? Azt határozottan tudom, hogy a kaptárba tétel alkalmával egy nagyobb mennyiségű méh a közel levő fára felszállott s még 2-od nap is volt. Valószínűleg a királyné is ott volt s rajával ismét utra kelt. Egyébiránt újabb kísérletet teszek s van reményem, hogy kaptárba szoktatom. Az ifju apis dorsata nyulánk testalkatu, könnyed mozgásu, sötét srága színű, mely szín az öregedés folytán változik, a hátsó rész erősbül s fekete gyűrűk tűnnek elő, mig végre az egész méh fekete lesz. Bunker hiszi, hogy az apis dorsata is a kiköltéshez 21 napot igényel.

(Vége köv.)

Wieder József.

Vegyes közlemények.

— **A tagsági díjjal hátralékosokat felkérjük**, hogy e hó folyamán tegyenek eleget kötelezettségeiknek. A hátralékosoknak a jövő év január 1-től fogva a lapot nem fogjuk küldeni mindaddig, mig kötelezettségeiknek eleget nem tesznek.

— **Méhészkör** van alakulóban Szamosujvárt. A ügy élén Voith Gergely, ottani tanító áll, ki egyszersmint méhész is. Sikert a nemes munkához!

— **A méhésztéleket** folyó hó 7-én fogjuk megkezdeni, az erdélyi gazdasági egyesület titkári iroda helyiségében. Az első estén Albu József, egyletünk igazgató alnöke tart előadást. Felhívjuk a méhészet barátai figyelmét ez élvezetes estélyekre.

— **Árjegyzék-kivonat** az erdélyrészi méhészegylet árucarnokából. Keretléczek, 92 vagy 185 cm. hosszú darabokban, egy postacsomag 80 darab orsz. méretű keretnek 1 frt 10 kr. Röplyuk küszöbdeszka, 100 drb. 2 frt 20 kr. Ugyanaz, 1 drb. 2 $\frac{1}{2}$ kr. Röplyuk tolokával, juharfából, 100 drb. 5 frt 50 kr. Ugyanaz, 1 drb. 6 kr. Etető vályu, erős horgany-lemezből, 27 cm. hosszú, 13 cm. széles, 100 drb. 6 frt. Ugyanaz, 1 drb. 7 kr. Egy használt, de még jó karban levő műlépkészítő henger-gép jutányos áron eladó.

A szerkesztő üzenetei

— **V. G.** urnak. Szamosujvárt. Kívánságát teljesítettük. Levél is ment. Fogadja üdvözlétiinket. Kitarást a nemes munkában és sikert. — **H. J.** urnak. Sz.-Udvarhely. A vidékről beküldött tagsági díjak befizetését csak lapunkban nyugtázzuk, hol a fizetők névsorát időről-időre közöljük. A tagsági díjak G e b h a r d t Döme pénztárnoknak küldendők, Kolozsvárt. — **B. J.** urnak. Bodos. A pályázati feltételeket illetőleg megjegyezzük, hogy az egy nyomtatott ivnél többre terjedő pályamunkák nincsenek kizárva a pályázatról. Berlepsch-féle kaptárok kaphatók a helyi fogház ipartüzletében. —

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Lapfelügyelő bizottság: **Albu József, Csiki J. József, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.**

Nyomatott Gámán János örökösseinél Kolozsvárt. Bel-Középutca Minorita-épület.